

**WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W KIELCACH**

Wydział Obsługi Rynku Pracy

**AGENCJE ZATRUDNIENIA
zarejestrowane w województwie świętokrzyskim
- informacja o działalności w 2017 roku**

Kielce, 2018 r.

Działalność agencji zatrudnienia jest regulowana przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. *Prawo przedsiębiorców* (Dz. U. z 2018 r., poz. 646) i podlega wpisowi do rejestru.

Wojewódzki Urząd Pracy, działając w imieniu Marszałka Województwa Świętokrzyskiego, na mocy art. 8 ust.1 pkt 17, art. 18 - 19 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1265), przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 maja 2017 r. *w sprawie wzorów dokumentów dotyczących działalności agencji zatrudnienia* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1064) **prowadzi od dnia 1 listopada 2005 r. rejestr agencji zatrudnienia.**

Prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług w zakresie:

- 1) pośrednictwa pracy (w tym kierowanie osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych);
- 2) doradztwa personalnego;
- 3) poradnictwa zawodowego;
- 4) pracy tymczasowej

- wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Wpisowi do rejestru podlega również wykonywanie usług wymienionych w pkt 1-3 przez jednostki samorządu terytorialnego, szkoły wyższe, stowarzyszenia, fundacje, organizacje społeczne i zawodowe oraz inne organizacje, których statutowym celem jest świadczenie tych usług.

Wpis do rejestru agencji zatrudnienia jest potwierdzany certyfikatami, które uprawniają do świadczenia jednej, kilku lub wszystkich ww. usług.

Rejestr podmiotów, które prowadzą agencje zatrudnienia jest jawny i osoby zainteresowane mogą się z nim zapoznać na stronie internetowej: stor.praca.gov.pl/portal/#/kraz.

Na mocy wyżej cyt. ustawy oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 lipca 2013 r. *w sprawie działalności agencji zatrudnienia* (Dz. U. z 2013 r., poz. 899) agencje zatrudnienia miały obowiązek przedstawienia marszałkowi województwa informacji o działalności w 2017 roku w terminie do dnia 31 stycznia 2018 r.

Następnie opracowaną informację zbiorczą marszałek województwa przekazał ministrowi właściwemu do spraw pracy w terminie do dnia 31 marca.

Z dniem 1 czerwca 2017 roku weszły w życie przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 962).

Najważniejsze zmiany wprowadzone ustawą dotyczyły:

- 1) **wprowadzenia dwóch certyfikatów** – osobny certyfikat uprawniający do świadczenia trzech usług (pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego i poradnictwa zawodowego) oraz osobny certyfikat uprawniający do świadczenia pracy tymczasowej;
- 2) wymogu uzyskania certyfikatu uprawniającego do świadczenia **usługi pracy tymczasowej** przez przedsiębiorców zagranicznych z państw UE/EOG, Ochotnicze Hufce Pracy, centra i kluby integracji społecznej, wyspecjalizowane organy wojskowe;
- 3) wprowadzenia nowej regulacji dotyczącej działalności gospodarczej w zakresie pośrednictwa pracy, polegającej na kierowaniu cudzoziemców do pracy do polskich podmiotów;
- 4) możliwości pozyskiwania przez marszałka województwa w cyklu kwartalnym z systemu teleinformatycznego ZUS danych w celu ustalenia, czy agencje zatrudnienia świadczące usługę pracy tymczasowej posiadają zaległości z tytułu nieopłacania składek;
- 5) wprowadzenia przepisu dotyczącego posiadania przez agencje zatrudnienia lokalu, w którym są świadczone usługi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rodzaje i zakres świadczonych przez agencje zatrudnienia usług

- **Pośrednictwo pracy**, polegające na:
 - udzielaniu pomocy osobom w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych,
 - pozyskiwaniu i upowszechnianiu ofert pracy,
 - udzielaniu pracodawcom informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszoną ofertą pracy,
 - informowaniu kandydatów do pracy oraz pracodawców o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy,

- inicjowaniu i organizowaniu kontaktów osób poszukujących odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z pracodawcami,
- kierowaniu osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych,
- kierowaniu cudzoziemców do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej do podmiotów prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- **Doradztwo personalne**, polegające w szczególności na:
 - prowadzeniu analizy zatrudnienia u pracodawców, określaniu kwalifikacji pracowników i ich predyspozycji oraz innych cech niezbędnych do wykonywania określonej pracy;
 - wskazywaniu źródeł i metod pozyskania kandydatów na określone stanowiska pracy;
 - weryfikacji kandydatów pod względem oczekiwanych kwalifikacji i predyspozycji.
- **Poradnictwo zawodowe**, polegające w szczególności na:
 - udzielaniu pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia;
 - udzielaniu informacji zawodowych;
 - inicjowaniu, organizowaniu i prowadzeniu grupowych porad zawodowych i zajęć aktywizujących;
 - udzielaniu pracodawcom pomocy w doborze kandydatów do pracy, w szczególności na udzielaniu informacji i doradztwie w tym zakresie.
- **Praca tymczasowa** - zatrudnianie pracowników tymczasowych i kierowanie tych pracowników oraz osób niebędących pracownikami do wykonywania pracy tymczasowej na rzecz i pod kierownictwem pracodawcy użytkownika.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. w Polsce funkcjonowało **8 858** podmiotów posiadających wpis do rejestru agencji zatrudnienia, tj. o 1 374 podmioty więcej niż na koniec 2016 r. (7 484).

Tabela I. Liczba czynnych agencji zatrudnienia wg stanu na dzień 31.12.2017 r. w podziale na województwa

Lp.	Województwo	Ogółem
1	mazowieckie	1 727
2	wielkopolskie	1 094
3	śląskie	978
4	małopolskie	912
5	dolnośląskie	723
6	pomorskie	573
7	kujawsko-pomorskie	438
8	zachodniopomorskie	435
9	łódzkie	398
10	podkarpackie	376
11	opolskie	308
12	lubelskie	270
13	lubuskie	210
14	warmińsko-mazurskie	174
15	świętokrzyskie	145
16	podlaskie	97
Polska		8 858

Liczbę podmiotów świadczących usługi z zakresu agencji zatrudnienia w podziale na poszczególne powiaty województwa świętokrzyskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela II. Liczba podmiotów świadczących usługi w zakresie agencji zatrudnienia z województwa świętokrzyskiego wg powiatów – stan na koniec danego roku

POWIAT	2013 rok	2014 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok
buski	4	4	5	3	4
jędrzejowski	1	1	3	3	4
kazimierski	0	0	0	0	0
kielecki	8	11	11	17	17
m. Kielce	33	39	43	53	66

konecki	1	1	3	5	7
opatowski	1	1	1	0	0
ostrowiecki	11	15	16	15	13
pińczowski	0	1	1	0	0
sandomierski	1	2	4	5	5
skarżyski	1	5	6	8	9
starachowicki	4	7	8	8	13
staszowski	1	1	2	2	3
włoszczowski	1	1	2	2	4
OGÓLEM:	67	89	105	121	145

Analizując okres ostatnich pięciu lat niezmiennie największa liczba agencji zatrudnienia zlokalizowana była na terenie miasta Kielce. W powiatach: kieleckim, koneckim, skarżyskim i starachowickim obserwuje się stałą tendencję wzrostową liczby agencji. Największą dynamikę zmian obserwuje się w powiatach ostrowieckim i buskim, w których liczba agencji ulegała zarówno wzrostowi, jak i spadkowi. Na przestrzeni 5 lat w powiecie kazimierskim nie zarejestrowano żadnej agencji zatrudnienia, natomiast w powiatach opatowskim i pińczowskim w 2016 roku zaprzestał działalności jako agencja zatrudnienia jedyny funkcjonujący w każdym z nich podmiot.

W województwie świętokrzyskim na dzień 31.12.2017 r. było **145** podmiotów świadczących usługi w ramach agencji zatrudnienia. Spośród których:

- 59 świadczyło usługi w zakresie pośrednictwa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- 24 pośrednictwa pracy w zakresie kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych,
- 38 w zakresie doradztwa personalnego,
- 49 w zakresie poradnictwa zawodowego,
- 43 w zakresie pracy tymczasowej.

Agencje zatrudnienia prowadziły działalność polegającą na świadczeniu jednej, kilku lub wszystkich ww. usług.

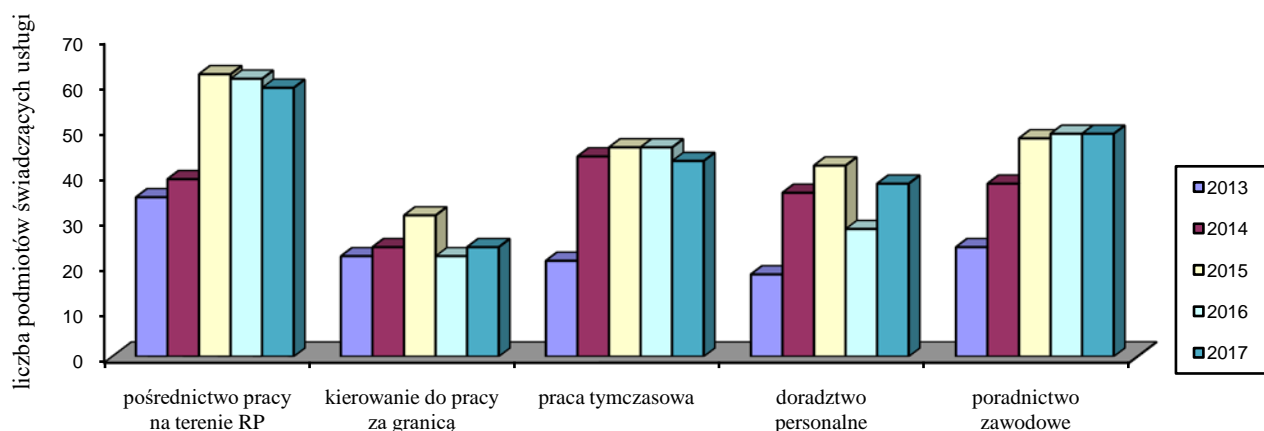
Tabela III. Liczba podmiotów posiadających status agencji zatrudnienia wg świadczonych usług w województwie świętokrzyskim w latach 2013 - 2017

Rodzaj usługi	2013	2014	2015	2016	2017
Pośrednictwo pracy na terenie RP	35	39	62	61	59
Kierowanie osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych	22	24	31	22	24
Doradztwo personalne	18	36	42	28	38
Praca tymczasowa	21	44	46	46	43
Poradnictwo zawodowe	24	38	48	49	49

W latach 2013-2015 widoczny był stopniowy wzrost liczby podmiotów świadczących poszczególne usługi, przy czym największy odnotowano w 2015 r. Spośród wszystkich rodzajów usług największą popularnością w 2016 roku cieszyło się pośrednictwo pracy na terenie kraju, pomimo iż w stosunku do roku 2015 nastąpił nieznaczny spadek (o 1,6%). Natomiast znaczny wzrost liczby podmiotów świadczących tę usługę odnotowano w 2015 roku w stosunku do 2014 roku (o 59%). W 2014 roku - w stosunku do roku 2013 - wzrosło zainteresowanie usługami pracy tymczasowej o prawie 110% oraz doradztwa personalnego (wzrost o 100%) i w roku kolejnym utrzymywał tendencję wzrostową. Jednak w 2016 roku odnotowano ponad 33% spadek zainteresowania prowadzeniem usługi doradztwa personalnego w stosunku do roku 2015. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych (spadek o ponad 29%) w stosunku do roku 2015.

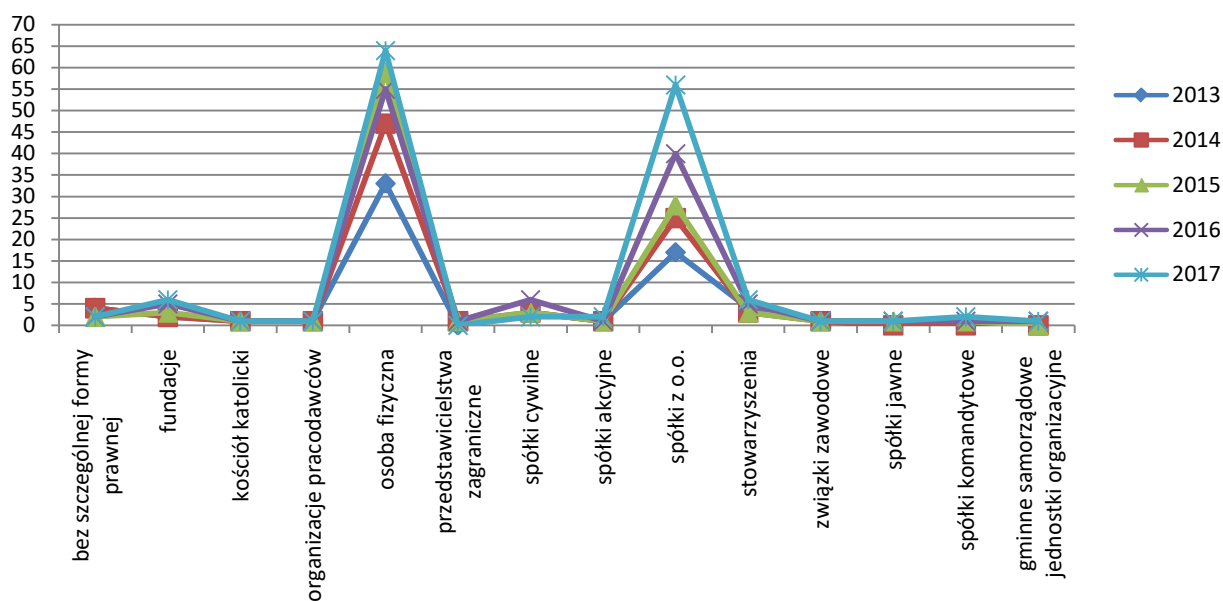
W 2017 roku, niesłabnącą popularnością cieszyła się usługa poradnictwa zawodowego, natomiast spadło zainteresowanie usługą pracy tymczasowej (o 7%).

Usługi świadczone przez agencje zatrudnienia w latach 2013-2017



Jeżeli chodzi o formę prawną podmiotów posiadających status agencji zatrudnienia, w okresie 2013-2017 najczęściej występującą była działalność gospodarcza prowadzona przez osoby fizyczne. Na drugim miejscu znalazły się podmioty funkcjonujące jako spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Formy prawne prowadzonej działalności wg stanu na koniec danego roku



W ogólnej liczbie agencji zatrudnienia w 2017 roku :

- 65 prowadzonych było przez osoby fizyczne w formie działalności gospodarczej,
- 54 to spółki z o.o.,
- 6 stowarzyszeń,
- 6 fundacji,
- 3 reprezentowane były przez spółki cywilne,
- 2 bez szczególnej formy prawnej,
- 2 spółki akcyjne,
- 2 spółki komandytowe.

Pozostałe to:

- 1 gminna samorządowa jednostka organizacyjna,
- 1 kościół katolicki,
- 1 organizacja pracodawców,
- 1 związek zawodowy,
- 1 spółka jawna.

Działalność agencji zatrudnienia w woj. świętokrzyskim w 2017 r.

I. Działalność w zakresie pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej

Ogólna liczba osób, które podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową w 2017 r. za pośrednictwem agencji zatrudnienia wyniosła **1.920**. W porównaniu z danymi za rok 2016 (1.323 osoby) liczba ta zwiększyła się o 597 osób, tj. o 45,1%. Z ogólnej liczby, na podstawie stosunku pracy zatrudnienie uzyskało **815** osób, co stanowiło 42,4%.

Tabela IV. Informacja o działalności agencji zatrudnienia w zakresie pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej

Wyszczególnienie	Ogółem				
	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba osób, które podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową za pośrednictwem agencji	951	1 182	1 069	1 323	1 920
w tym liczba osób, które podjęły pracę na podstawie stosunku pracy	228	411	409	637	815

Powyższe zestawienie ilustruje, że na przestrzeni pięciu lat w wyniku pośrednictwa pracy na terenie kraju - mimo niewielkiego spadku w 2015 - sukcesywnie zwiększała się liczba osób podejmujących zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, by najwyższy poziom osiągnąć w 2017 roku. Również na podstawie stosunku pracy zatrudnienie uzyskało najwięcej osób w 2017 roku. Jedynie w 2015 roku nastąpił nieznaczny spadek w stosunku do roku 2014.

Tabela V. Zatrudnienie wg grup zawodów na terenie RP w 2017 r.

Lp.	Nazwa grupy elementarnej zawodów	Liczba osób, które podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową na terenie Rzeczypospolitej Polskiej
1	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	330
2	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	140
3	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	101
4	Rolnicy upraw mieszanych	97
5	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	94
6	Spawacze i pokrewni	94
7	Pracownicy obsługi biurowej	66
8	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	49
9	Kucharze	46
10	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	44

Powyższa tabela przedstawia 10 najpopularniejszych grup elementarnych zawodów, w których w 2017 roku najwięcej osób uzyskało zatrudnienie lub inną pracę zarobkową na terenie kraju.

II. Działalność w zakresie kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych

Ogólna liczba skierowanych do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych w 2017 r. za pośrednictwem agencji zatrudnienia wyniosła – **400** osób, tj. o 52 osoby mniej niż miało to miejsce rok wcześniej, co stanowi spadek o 11,5%.

Tabela VI. Kraje, do których agencje zatrudnienia z woj. świętokrzyskiego skierowały osoby do pracy

Kraj	2013 rok	2014 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Niemcy	317	256	323	213	162
Włochy	134	152	128	109	101
Holandia	48	23	65	98	100
Francja	32	31	-	21	12
Bryt. Wyspy Dziewicze	17	-	-	-	-
Austria	-	-	8	2	11
Słowacja	-	-	5	-	-
Belgia	8	8	1	6	-
Wielka Brytania	-	-	-	3	9
Islandia	-	-	-	-	3
Irlandia	-	-	-	-	1
Hiszpania	-	-	-	-	1
OGÓLEM:	556	470	530	452	400

Z powyższej tabeli wynika, że w okresie pięciu lat najpopularniejszymi krajami, w których osoby podejmowały zatrudnienie są: Niemcy, Włochy i Holandia. Przy czym do Niemiec najwięcej osób skierowano w latach 2013-2015, do Włoch w 2013 i 2014 roku, a do Holandii w 2016 i 2017 roku. Stopniowo zmniejszała się liczba pracujących we Francji, w 2015 roku agencje nie skierowały żadnej osoby do tego kraju, natomiast w 2017 – skierowano 12 osób.

Tabela VII. Osoby skierowane do pracy za granicą za pośrednictwem agencji zatrudnienia w okresie: do 3 m-cy, od 3 m-cy do 12 m-cy, powyżej 12 m-cy

Liczba osób, które podjęły pracę za granicą u pracodawców zagranicznych							
Ogółem		Z liczby ogółem osoby, które podjęły pracę na okres					
2016 rok	2017 rok	do 3 miesięcy		powyżej 3 do 12 miesięcy		powyżej 12 miesięcy	
452	400	2016	2017	2016	2017	2016	2017
		321	263	79	81	52	56

Na przestrzeni dwóch lat można zaobserwować malejącą liczbę osób kierowanych do pracy za granicą na okres do 3 miesięcy, natomiast w 2017 roku minimalnie zwiększyła się liczba osób zatrudnionych powyżej 12 miesięcy oraz powyżej 3 do 12 miesięcy.

Tabela VIII. Zatrudnienie za granicą u pracodawców zagranicznych w 2017 r. wg grup zawodów

Lp.	Nazwa grupy elementarnej zawodów	Liczba osób, które podjęły pracę za granicą u pracodawców zagranicznych
1	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	117
2	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	61
3	Spawacze i pokrewni	42
4	Ręczni pakowacze i znakowacze	40
5	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	32
6	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	31
7	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	13
8	Fizjoterapeuci	12
9	Pracownicy domowej opieki osobistej	11
10	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	9

Powyższa tabela przedstawia 10 najpopularniejszych grup elementarnych zawodów, w których w 2017 roku najwięcej osób uzyskało zatrudnienie za granicą u pracodawców zagranicznych.

określony i umowy o pracę na czas wykonania określonej pracy	448	240	549	278	346	214	547	304	543	253
niebędących pracownikami agencji zatrudnienia, skierowanych na podstawie umowy prawa cywilnego	158	72	570	21	454	32	749	47	1301	82
Liczba pracodawców użytkowników korzystających z usług agencji zatrudnienia	113		113		74		128		134	
w tym liczba zagranicznych pracodawców użytkowników	86		73		59		97		81	

W 2017 r. w ramach usługi pracy tymczasowej, agencje zatrudnienia skierowały ogółem 335 osób do 81 zagranicznych pracodawców użytkowników.

IV. Działalność agencji zatrudnienia w zakresie doradztwa personalnego

Pracodawcy korzystający z usług doradztwa personalnego	2013 rok	2014 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Liczba pracodawców korzystających z usług doradztwa personalnego ogółem	272	371	468	559	596

W przypadku świadczenia usługi doradztwa personalnego można zaobserwować stałą tendencję wzrostową. Z usługi tej w 2017 roku skorzystało ogółem **596 pracodawców**, czyli o 37 więcej niż w 2016 (559 pracodawców).

V. Działalność agencji zatrudnienia w zakresie poradnictwa zawodowego

Wyszczególnienie	2013 rok	2014 rok	2015 rok	2016 rok	2017 rok
Liczba osób korzystających z usług poradnictwa zawodowego ogółem	4083	3615	3918	3382	5216

Liczba pracodawców korzystających z usług poradnictwa zawodowego ogółem	12	21	83	59	134
---	----	----	----	----	-----

Na przestrzeni pięciu lat z usługi poradnictwa zawodowego najwięcej osób skorzystało w 2017 i 2013 roku, natomiast pracodawców w 2017 i 2015 roku.

Podsumowanie:

Usługi pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego poza publicznymi służbami zatrudnienia świadczą agencje zatrudnienia. Ponadto prowadzą usługi doradztwa personalnego i pracy tymczasowej. Z pomocy agencji zatrudnienia mogą korzystać osoby bezrobotne i poszukujące pracy, a także niepozostające w rejestrach urzędów pracy oraz pracujące.

Z każdym rokiem zwiększa się liczba podmiotów świadczących poszczególne usługi w ramach agencji zatrudnienia. Przy czym w okresie od 2013 do 2017 roku, największy wzrost liczby agencji nastąpił w 2014 roku o 22, tj. 32,8% w stosunku do 2013 roku.

W 2017 r. w województwie liczba agencji zatrudnienia w porównaniu z rokiem 2016 wzrosła o 24, co stanowiło 19,8%. W 2016 r. - o 16 w stosunku do roku 2015, co stanowiło 15,2% (o tyle samo liczba agencji wzrosła w 2015 roku w stosunku do roku 2014). Na dzień 31 grudnia 2017 r. w rejestrze było wpisanych **145** agencji działających na terenie województwa świętokrzyskiego.

Najpopularniejszą usługą w 2017 roku było pośrednictwo pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, świadczyło ją 59 podmiotów. Natomiast najmniej, bo 24 podmioty kierowały osoby do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych.

W okresie 2013-2017 najpopularniejszą formą prawną podmiotów posiadających status agencji zatrudnienia była działalność prowadzona przez osobę fizyczną oraz spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Jednocześnie w roku 2017 liczba osób fizycznych świadczących usługi w ramach agencji zatrudnienia zwiększyła się o 10 w stosunku do roku 2016, natomiast spółek z ograniczoną odpowiedzialnością wzrosła o 14.

Z analizy efektów działalności agencji zatrudnienia w województwie wynika, że w 2017 roku w stosunku do 2016 o 597 (tj. 45,1%) wzrosła liczba osób, które podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową za pośrednictwem agencji na terenie kraju. Zwiększyła się także liczba osób o 178 (27,9%), które otrzymały zatrudnienie na podstawie stosunku

pracy. Z usługi tej na przestrzeni pięciu lat, najwięcej osób skorzystało w 2017 roku (w stosunku do 2016 roku nastąpił wzrost o 597 osób, tj. 45,1%) oraz w 2016 (wzrost w stosunku do roku 2015 o 254 osoby, tj. 23,8%). W analizowanym okresie pięciu lat niezmiennie najwięcej osób na terenie kraju zatrudniono w zawodzie: pracownik centrów obsługi telefonicznej (pracownik call center). Również duża grupa osób w 2017 roku uzyskała zatrudnienie w zawodzie: robotnik wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym.

W okresie od 2013 do 2017 roku kierowanie osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych przez podmioty świadczące tę usługę miało przebieg amplitudy. Agencje zatrudnienia najwięcej osób skierowały w roku 2013, natomiast w 2014 r. do pracy poza granicami kraju wyjechało o 15,5% mniej ludzi niż miało to miejsce w roku 2013. W roku 2015 w stosunku do roku 2014 ponownie nastąpił wzrost o 12,8%, a w 2016 spadek o 14,7% w stosunku do 2015 roku. Najniższy poziom liczby osób podejmujących pracę za granicą odnotowano w 2017 roku (spadek o 11,5% w stosunku do 2016 roku). Od kilku lat utrzymuje się stała tendencja, jeśli chodzi o kraje, do których najczęściej wyjeżdżają pracownicy – są to: Niemcy, Włochy i Holandia. W ubiegłym roku, podobnie jak w 2016, najwięcej osób podjęło zatrudnienie w zawodach: robotnik przetwórstwa surowców roślinnych, robotnik wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie oraz spawacz i pokrewny. W większości przypadków była to praca na okres do 3 miesięcy, najmniej osób skierowanych zostało na okres powyżej 12 miesięcy.

W analizowanym okresie dużym zainteresowaniem cieszyła się usługa pracy tymczasowej. W ramach tej usługi na przestrzeni pięciu lat najwięcej osób skierowano w 2017 roku. W stosunku do 2016 roku nastąpił wzrost o 42,3%. Jedynie w 2015 roku liczba skierowanych osób zmalała o 319 w stosunku do roku 2014. Za granicą w ramach tej usługi w 2017 roku pracę wykonywało 335 osób (spadek o 16 osób, tj. 4,1% mniej niż miało to miejsce w roku 2016).

Natomiast nieprzerwanie od 2013 roku wzrasta zainteresowanie usługą doradztwa personalnego. W 2017 roku objęto nią ogółem 596 pracodawców, tj. o 6,6% więcej niż w 2016 roku. W okresie od 2013 do 2017 roku z usługi poradnictwa zawodowego najwięcej osób (5 216) skorzystało w roku ubiegłym. W roku 2016 było ich najmniej - 3 382 osoby (spadek w stosunku do 2015 roku o 13,7%). Również najwięcej pracodawców (134) skorzystało z niej w 2017 roku, a najmniej w 2013 roku. W 2016 roku pracodawców korzystających z tej usługi było mniej o 28,9% niż w 2015 roku, natomiast w 2017 r. nastąpił gwałtowny wzrost zainteresowania pracodawców usługą poradnictwa zawodowego (wzrost o 127% w stosunku do 2016 r.)